

Deloitte.

Rapport avseende
granskning av
årsredovisning 2010.

Melleruds kommun

April 2011

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund och revisionskriterier	5
1.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning	5
1.3 Metod	6
2. Granskningsresultat	7
2.1 Förvaltningsberättelse	7
2.1.1 Utveckling av kommunens verksamhet	7
2.1.2 Personalekonomisk redovisning	8
2.1.3 Investeringsredovisning	8
2.1.4 Driftredovisning	9
2.1.5 Balanskrav	9
2.1.6 God ekonomisk hushållning	9
2.1.7 Särredovisning av VA-verksamheten	10
2.2 Resultaträkning	10
Kommentarer	11
2.3 Balansräkning	11
Kommentarer	11
2.4 Finansieringsanalys	12
Kommentarer	12
2.5 Sammanställd redovisning	12
Kommentarer	12

Sammanfattning

Revisorerna ska enligt Kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2010.

Kommunen uppfyller balanskravet. Årets resultat är positivt och uppgår enligt resultaträkningen till 5 mkr (f å 7,4 mkr).

Den sammanlagda budgetavvikelsen för nämnderna uppgår till -1 923 tkr. De största negativa avvikelserna finns inom socialnämnden, -3 277 tkr och inom kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner), -1 827 tkr. Socialnämndens underskott finns inom sektorerna vård och omsorg och inom stöd och service.

Samhällsbyggnadsförvaltningens underskott kopplas till den utökade snöröjningen.

Av beskrivningen ovan framgår att det positiva resultatet för 2010 inte kan kopplas till en god budgetföljsamhet från nämnderna utan till andra faktorer av engångskaraktär. Det är nu viktigt att nämnderna som visar negativa avvikelser vänder denna utveckling och att kommunen av egen kraft kan visa goda resultat.

I den finansiella analysen redovisas avstämning mot tre finansiella mål:

- Kommunens resultat ska uppgå till 3 % av intäkterna från skatter och bidrag
- Investeringarna ska finansieras med egna medel och investeringsnivån ska vara i nivå med årets avskrivningar
- Inga nya lån ska tas upp. Amortering på befintliga lån ska minst ske i takt med ökningen av kommunens pensionsskuld

Resultatmålet nås inte då resultatet för år 2010 uppgår till 1 % skatter och bidrag. Måluppfyllelsen har också försämrats mot föregående år då den var 1,6 %.

Investeringsvolymen är inte i nivå med årets avskrivningar då årets avskrivningar uppgår till ca 16 mkr och bruttoinvesteringarna uppgår till ca 28 mkr.

Inga nya lån har upptagits under år 2010 och någon amortering har inte skett. Samtidigt har pensionsskulden minskat varför detta mål ändå kan sägas ha uppnåtts.

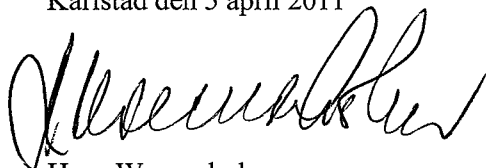
Vår uppfattning är att formuleringarna beträffande de finansiella målen bör omprövas då avstämningar av måluppfyllelsen visar sig vara svåra att göra utifrån faktiska händelser i ekonomi och verksamhet. Trubbigheten i målen som vi uttryckte i fjolårets rapport har inte förändrats. I vårt uppdrag ingår att bedöma om det ekonomiska resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om finansiella mål – vanligtvis minst att balanskravet uppnås. För fullmäktiges uppföljning behövs således konkreta och mätbara mål.

Beträffande verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om inriktningsmål som sedan omsatts i prestationsmål av nämnderna. Redovisning av prestationsmålen finns i verksamhetsberättelserna.

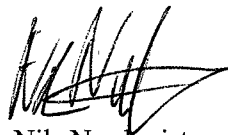
Ett gemensamt löne-PA system har införts i merparten av Dalslandskommunerna under 2010. Införandet har inneburit en hel del inkörningsproblem och det nya systemet har inte levererat de förväntade uppgifterna. Med koppling till det nya löne-PA systemet har ett nytt redovisningssätt av ferielöneskulden införts som har inneburit att 1,8 mkr uppbokats mot eget kapital i balansräkningen. Det egna kapitalet har därmed påverkats negativt med beloppet utan att resultaträkningen berörts av redovisningsförfarandet. Införandet av det nya löne-PA systemet har tagits upp i årsredovisningen och vi instämmer i kommunens tankar ”rätt infört blir det effektivt, rationellt och ger färre felkällor”. Det är nu viktigt att utbildningsinsatser intensifieras och att eventuellt ytterligare fel fångas upp och omhändertas.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen tillämpar gällande lagar och rekommendationer vid upprättande av årsredovisningen och också håller en hög standard innebärande bland annat att kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning på ett tydligt sätt presenteras. I rapporten lämnas mer detaljerade iakttagelser till varje del i årsredovisningen.

Karlstad den 5 april 2011

Hans Wennerholm
Certifierad kommunal revisor

Nils Nordqvist
Revisor

Linda Carlsson
Revisor

1. Inledning

1.1 Bakgrund och revisionskriterier

Enligt Lagen om kommunal redovisning (KRL) ska en kommuns årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen.

I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas.

Enligt KRL och Kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2010.

1.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög, men inte absolut, säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att utifrån en riskbedömning granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Granskningen har skett utifrån följande kontrollmål:

- ✓ *Redogör årsredovisning för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?*
- ✓ *Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?*

- ✓ *Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?*

1.3 Metod

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- ✓ Förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisningar)
- ✓ Resultat- och balansräkningar
- ✓ Finansieringsanalys/kassaflödesanalys
- ✓ VA-redovisning
- ✓ Sammanställd redovisning
- ✓ Verksamhetsberättelser

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har granskning skett av fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

2. Granskningsresultat

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt KRL 4 kapitlet ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1). Upplýsningar ska även lämnas om:

- ✓ Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning (KRL 4:1 1p).
- ✓ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut (KRL 4:1 2p).
- ✓ Kommunens förväntade utveckling (KRL 4:1 3p).
- ✓ Väsentliga personalförhållanden (KRL 4:1 4p) och uppgift om sjukfrånvaro (KRL 4:1a).
- ✓ Kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2).
- ✓ Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3).
- ✓ Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras (KRL 4:4).
- ✓ Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts (KRL 4:5).

Sådana upplýsningar som avses i KRL 4:1 ska också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1), dvs. koncernbolag.

2.1.1 Utveckling av kommunens verksamhet

En förvaltningsberättelse har framtagits. Av den framgår information om kommunens verksamheter och ekonomi. I ett separat avsnitt återfinns bolagens motsvarande uppgifter.

Händelser av väsentlig betydelse har redogjorts för, liksom redogörelse angående sådana förhållanden som är viktiga för bedömning av resultat och ställning.

Även en kort utblick mot framtiden lämnas i årsredovisningen.

Årsredovisningen via förvaltningsberättelsen innehåller information enligt KRL under rubrikerna,

- omvärld, befolkning, arbetsmarknad, bostadsmarknad, Sveriges kommuner generellt och Melleruds kommun specifikt
- övergripande mål
- redovisningsmodell
- redovisningsprinciper
- finansiell analys-kommunen

I årsredovisningen finns också de olika siffersammanställningarna som driftredovisning, investeringsredovisning, resultat- och balansräkningar och finansieringsanalys med noter,

VA-redovisning. Även kommunkoncernen ingår i resultat- balansräkningar och finansieringsanalys.

Till årsredovisningen hör också ett personalekonomiskt bokslut och verksamhetsberättelser.

Kommentarer

Vår bedömning är att kommunens årsredovisning i huvudsak innehåller de delar som tas upp i KRL. En gemensam förvaltningsberättelse där även bolagen inkluderas skulle höja informationsvärdet. Melleruds Bolagshus AB och Dalslandskommunernas kommunalförbund redovisas nu i slutet av årsredovisningen.

Vi ser också ett behov av ett avsnitt som behandlar verksamheternas framtida utveckling.

2.1.2 Personalekonomisk redovisning

Vi har granskat att avsnittet personalekonomiskt bokslut innehåller de uppgifter som anges i KRL;

- ✓ den andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
- ✓ sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt
- ✓ sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.

Kommentarer

Ett gemensamt löne-PA system har införts i merparten av Dalslandskommunerna under 2010. Införandet har inneburit en hel del inkörningsproblem och det nya systemet har inte levererat de förväntade uppgifterna. Med koppling till det nya löne-PA systemet har ett nytt redovisningssätt av ferielöneskulden införts som har inneburit att 1,8 mkr uppbokats mot eget kapital i balansräkningen. Det egna kapitalet har därmed påverkats negativt med beloppet utan att resultaträkningen berörts av redovisningsförfarandet. Införandet av det nya löne-PA systemet har tagits upp i årsredovisningen och vi instämmer i kommunens tankar ”rätt infört blir det effektivt, rationellt och ger färre felkällor”. Det är nu viktigt att utbildningsinsatser intensifieras och att eventuellt ytterligare fel fångas upp och omhändertas.

Kommunens personalekonomiska redovisning innehåller den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron enligt KRL.

Den personalekonomiska redovisningen innehåller också en tydlig beskrivning av pensionsskulden i enlighet med rekommendationen på området (RKR 7.1).

2.1.3 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- ✓ Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet.
- ✓ Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed.
- ✓ Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring.
- ✓ Jämförelse med tidigare år görs.
- ✓ Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats.

Kommentarer

Nettoinvesteringarna uppgår till sammanlagt 26,5 mkr (f å 23,9 mkr). Jämförelse med tidigare år saknas och kan tillföras redovisningen till kommande år.

2.1.4 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- ✓ Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning.
- ✓ Redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från bokföringen.
- ✓ Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning.
- ✓ Jämförelse görs med tidigare år.
- ✓ Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Kommentarer

Av driftredovisningen framgår nämndernas kostnader och intäkter och jämförelser mot budget för år 2010. Jämförelser mot föregående år lämnas inte. Den sammanlagda budgetavvikelsen för nämnderna uppgår till -1 923 tkr. De största negativa avvikelserna finns inom socialnämnden, -3 277 tkr och inom kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner), -1 827 tkr. Socialnämndens underskott finns inom sektorerna vård och omsorg och inom stöd och service. Samhällsbyggnadsförvaltningens underskott kopplas till den utökade snöröjningen.

Av beskrivningen ovan framgår att det positiva resultatet för 2010 inte kan kopplas till en god budgetföljsamhet från nämnderna utan till andra faktorer av engångskaraktär. Det är nu viktigt att nämnderna som visar negativa avvikelser vänder denna utveckling och att kommunen av egen kraft kan visa goda resultat.

2.1.5 Balanskrav

Vi har granskat att kommunen uppfyller balanskravet.

Kommentarer

Kommunen uppfyller balanskravet då årets resultat uppgår till +5 mkr (f å +7,4 mkr).

2.1.6 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat att:

- ✓ Kommunen uppfyllt de av fullmäktige beslutade finansiella målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ✓ Kommunen uppfyllt de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommentarer

I den finansiella analysen redovisas avstämning mot tre finansiella mål:

- Kommunens resultat ska uppgå till 3 % av intäkterna från skatter och bidrag
- Investeringarna ska finansieras med egna medel och investeringsnivån ska vara i nivå med årets avskrivningar
- Inga nya lån ska tas upp. Amortering på befintliga lån ska minst ske i takt med ökningen av kommunens pensionsskuld

Resultatmålet nås inte då resultatet för år 2010 uppgår till 1 % skatter och bidrag. Måluppfyllelsen har också försämrats mot föregående år då den var 1,6 %.

Investeringsvolymen är inte i nivå med årets avskrivningar då årets avskrivningar uppgår till ca 16 mkr och bruttoinvesteringarna uppgår till ca 28 mkr.

Inga nya lån har upptagits under år 2010 och någon amortering har inte skett. Samtidigt har pensionsskulden minskat varför detta mål ändå kan sägas ha uppnåtts.

Vår uppfattning är att formuleringarna beträffande de finansiella målen bör omprövas då avstämningar av måluppfyllelsen visar sig vara svåra att göra utifrån faktiska händelser i ekonomi och verksamhet. Trubbigheten i målen som vi uttryckte i fjolårets rapport har inte förändrats. I vårt uppdrag ingår att bedöma om det ekonomiska resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om finansiella mål – vanligtvis minst att balanskravet uppnås. I bedömningen ligger också att få konstaterat om avrapporteringen ger fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen och/eller hur uppdragen är genomförda. För fullmäktiges uppföljning behövs således konkreta och mätbara mål.

Beträffande verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om inriktningsmål som sedan omsatts i prestationsmål av nämnderna. Redovisning av prestationsmålen finns i verksamhetsberättelserna.

2.1.7 Särredovisning av VA-verksamheten

Vi konstaterar att kommunen har tagit fram en särredovisning av VA-verksamheten enligt VA-lagen som trädde i kraft 1 januari 2007. Huvudsyftet med lagstiftningen är att säkerställa att avgiftsuttaget inte blir för högt över tiden. I redovisningen ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning med noter. För jämförelse har också redovisningen för 2009 medtagits. För närvarande finns det inga särskilda rekommendationer från normgivande organ som tolkar eller förtydligar vad god redovisningssed kopplat till lagtexten innebär. Praxisutveckling runt särredovisningen av VA pågår ute i landets kommuner. Kommunen redovisar för året ett positivt resultat på 0,2 mkr (f å 0,4 mkr).

Kommentarer

Vi anser i likhet med föregående år att Melleruds kommun gjort en föredömlig särredovisning av VA-verksamheten med förvaltningsberättelse, nyckeltal, resultat- och balansräkningar med nothänvisningar samt redovisningsprinciper.

2.2 Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- ✓ Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- ✓ Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- ✓ Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

I resultaträkningen jämförs utfallet för 2010 med utfallet för 2009 för såväl kommunen som för koncernen. Årets resultat uppgår till +5 mkr (f å +7,4 mkr). Det budgeterade resultatet uppgår till +6,2 mkr, vilket således inte nås upp till.

Nettokostnadernas (exklusive avskrivningar) andel av skatteintäkterna uppgår till 93,9 % (f å 93,1 %). Nyckeltalet har således försämrats något. Det är viktigt att en förbättring sker då en fortsatt försämring innebär att kommunen småningom får låna till driften.

Det är viktigt att kostnader och intäkter hänförs till rätt år. För att kontrollera detta har vi genomfört en så kallad periodiseringskontroll där ett urval av fakturor kring årsskiftet har granskats. Vi kan efter vår granskning konstatera att kommunen netto borde ha belastat resultatet med ytterligare 469 tkr år 2010.

2.3 Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- ✓ Balansräkningen är uppställd enligt KRL.
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning.
- ✓ Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade.
- ✓ Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL.
- ✓ Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser.
- ✓ Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning.
- ✓ Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital samt att bokslutsbilagorna håller en god kvalitet.

Materiella anläggningstillgångar, dvs. mark, byggnader och anläggningar samt maskiner och inventarier uppgår till ca 325 mkr (315 mkr) och utgör 81 % av den totala balansomslutningen. Under år 2010 består förändringen av bland annat köp av sjöbodar och köp av leasingbilar. Vi har granskat dessa investeringar mot fullmäktigebeslut.

Kommunens finansiella anläggningstillgångar har under år 2010 ökat med 1,8 mkr beroende på förlagslån i Kommuninvest.

Under avsättningar har bland annat kostnader för återställande av soptipp, Sunnanå avsatts med 7 mkr. Avsättningens storlek bygger på utförd utredning. I årsredovisningen finns en beskrivning av händelsen.

De långfristiga skulderna har minskat till 114,5 mkr beroende på att 5,5 mkr har överförts till kortfristiga skulder för amortering år 2011.

Byte av redovisningsprincip ferielöner har inneburit att 1 750 tkr belastat det egna kapitalet i balansräkningen. Förfarandet har beskrivits i årsredovisningen.

2.4 Finansieringsanalys

I kassaflödesanalysen ska enligt KRL 7:1 kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- ✓ Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i KRL
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning
- ✓ Finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Kommentarer

Kommunens finansieringsanalys är uppställd i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning. Analysen utmynnar i årets förändring av likvida medel som uppgår till -19,6 mkr (f å +12,5 mkr).

2.5 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska enligt KRL 8:2 innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens resultaträkning och resultaträkningarna för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Enligt rekommendation nr 8.2 från Rådet för kommunal redovisning, är det god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys.

Vi har granskat att:

- ✓ Den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning
- ✓ Samtliga bolag i kommunkoncernen har inkluderats
- ✓ Konsolidering skett av de bolag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- ✓ Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- ✓ Beloppen överensstämmer med den sammanställda redovisningen och de ingående bolagens redovisningar
- ✓ Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett

Kommentarer

Den sammanställda redovisningen innehåller förutom primärkommunen följande bolag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

Bolag:

- Melleruds Bolagshus AB (100%)
- Dalslandskommunernas kommunalförbund (22 %)

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Koncernresultatet är positivt och uppgår till 2,7 mkr (få 5,4 mkr). I kommunkoncernen uppgår således bolagens resultat till -2,3 mkr.